

EVKAF

İyilik ve Kültür Gazetesi

"Hoş gör ki, hoş görülesin."

Eylül 2025 - Sayı: 142

BANDABULIYA

3

Geçmişten Günümüze: Bandabuliya

4

Eşsiz El İşi Örneği: Hasır İskemleler

"Ömür Boyu Sanat" Projesi Lefkoşa'da Başladı

Kıbrıs Vakıflar İdaresi ve Yunus Emre Enstitüsü iş birliğiyle hayata geçirilen "Ömür Boyu Sanat" projesi, 60 yaş ve üzeri bireyleri sanatla buluşturmak amacıyla Lefkoşa'da başladı. Proje kapsamında düzenlenen ilk atölye çalışması 18 Eylül Perşembe günü Yunus Emre Enstitüsü binasında gerçekleştirildi.

Sanatı herkes için erişilebilir kılmayı amaçlayan bu anlamlı etkinliğin açılışına KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın eşi Sibel Tatar da katılarak destek verdi. Katılımcılarla yakından ilgilenen Tatar,

bireylerin sosyal yaşama aktif katılımını teşvik eden bu tür projelerin önemine vurgu yaptı.

"Ömür Boyu Sanat" projesi; ebru sanatı, ahşap baskı ve sanat terapisi gibi uygulamalı atölyelerle katılımcılara hem yeni beceriler kazandırmayı hem de zihinsel ve duygusal iyilik hallerine katkı sağlamayı hedefliyor.

18 Eylül – 9 Ekim tarihleri arasında, her Perşembe 17:30 – 19:00 saatleri arasında düzenlenecek bu renkli buluşmalar kapsamında, etkinlik boyunca

ihtiyaç duyulan tüm malzemeler ve ulaşım hizmeti, organizasyon tarafından ücretsiz olarak sağlanacaktır.

Kontenjanın 16 kişiyle sınırlı olduğu bu özel programla, katılımcıların üretkenliğini artırmak ve onları sanat aracılığıyla yeniden toplumsal yaşamla buluşturmak hedefleniyor.

Bilgi ve Kayıt İçin:

Telefon: 0542 888 3010 – 0539 104 4662

Adres: Yunus Emre Enstitüsü, Lefkoşa

"Kendine 20 Dakika, Birine Bir Ömür"

Toplum yarına yürüttüğü gönüllülük faaliyetleriyle adından sıkça söz ettiren Kıbrıs Vakıflar İdaresi İyilik Gönüllüleri Ekibi, kan bağışının önemine dikkat çekmek ve bağışçıları teşvik etmek amacıyla yeni bir sosyal sorumluluk çalışmasına imza attı. Geçtiğimiz günlerde Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi Kan Bankası'nı ve

Thalasaemia kan bağışçı kazanım birimini ziyaret eden ekip, bağışçılara takdim edilmek üzere hazırlanan termos ve anahtarlıkları yetkililere teslim etti. Küçük ama anlamlı bu jest, sağlık çalışanları ve bağışçılar tarafından memnuniyetle karşılandı.

İyilik Gönüllüleri, kan bağışının özellikle talasemi hastaları gibi düzenli kana ihtiyaç duyan bireyler

için hayati önem taşıdığına dikkat çekti. Bu alanda çalışan Kan Bağışçısı Kazanım Birimi ile iş birliği içinde hareket ettiklerini belirten ekip, kan vermenin sadece birkaç dakikalık bir işlemle bir başkasına ömür kazandırabileceğini vurguladı.

"Kendine 20 dakika, birine bir ömür" diyerek toplumun her kesimini bağışa davet etti.

Geçmişten Bugüne Lefkoşa Belediye Pazarı'nın Hikayesi

BANDABULIYA

Lefkoşa'nın köklü geçmişini ve ticaret kültürünü kalbinde taşıyan Bandabuliya, sadece bir pazar yeri değil, aynı zamanda şehrin yaşayan bir hafızasıdır. Yıllar boyunca, Kıbrıs halkının ortak yaşam alanı olarak hizmet veren bu tarihi yapı, geçmişin izlerini bugüne taşıyarak şehrin kalbinde eşsiz bir kültürel köprü oluşturmaktadır.

Lefkoşa'nın en köklü yapılarından biri olan Belediye Pazarı, namı diğer Bandabuliya, geçmişten bugüne kentin ticaret ve sosyal hayatının kalbinde yer almaktadır. Yıllarca Kıbrıs halkının ortak yaşam alanı olan bu pazar, 1930-1932 yılları arasında İngiliz Koloni İdaresi döneminde inşa edilmiştir. Bandabuliya, Orta Çağ'dan beri Selimiye Camii çevresinde devam eden ticaret geleneğinin modern bir yansıması olarak ortaya çıkmıştır. O dönemde, şehirlere mal getiren gezgin satıcıların ve köylülerin buluşma noktası olan bu bölge, zamanla değişen bir ticaret anlayışına ev sahipliği yapmıştır.

Geçmişin Ticaret Kültürü

Modern dükkanların ve süpermarketlerin yaygınlaşmasından önce ticaret, çok daha kişisel ve güvene dayalıydı. Köylere eşekleriyle mal taşıyan gezici satıcılar, para yerine pekmez, bal veya hellim gibi ürünlerle takas yapmaktaydı. Bu değiş tokuş geleneği, ticaretin ötesinde sosyal bir etkileşim alanı yaratmaktaydı. Kadın satıcılar, köyleri dolaşarak kumaş ve ziynet eşyaları satarken, aynı zamanda aileler hakkında bilgi edinir ve evliliklere bile aracılık ederlerdi. Şehirlerdeki dükkanlarda ise veresiye usulü yaygındı ve bu, alıcı ile satıcı arasında güçlü bir güven bağı simgelerdi.

Bandabuliya, bu geleneksel ticaret yapısının modern şehircilikle buluştuğu bir merkez haline geldi. 1912 tarihli tapu planlarında açık alan olarak görülen pazar çevresindeki hanlar, özellikle

Deveciler Hanı, develer ve hayvan arabaları için konaklama yerleriydi. Daha sonra köy otobüslerinin de uğrak noktası olan bu hanlar, pazarın canlılığını artırmaktaydı.

Zorlu Yıllar ve Yeniden Doğuş

Bandabuliya, zamanla yıprandı ve işlevini yitirmeye başladı. 1963'teki olaylar sonrasında Yeşil Hat'ın kenti ikiye bömesiyle, pazar alanı adeta bir çıkmaz sokağın ucunda kaldı. Dar sokaklar ve yetersiz park alanları, ticaretin büyük ölçüde dışına kaymasına neden oldu. Süpermarketlerin yükselişi de Bandabuliya'nın eski cazibesini kaybetmesinde önemli bir rol oynadı.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, tarihi yapı kısmen işlevini sürdürmeyi başardı ve özellikle turistler için yeni bir cazibe merkezi oldu. Bu durum, yapının kültürel ve ekonomik önemini yeniden gündeme getirdi. Lefkoşa Master Planı çerçevesinde, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Lefkoşa Türk Belediyesi iş birliğiyle kapsamlı bir restorasyon projesi başlatıldı.

Günümüz Bandabuliya'sı

Yapının orijinal mimarisine sadık kalarak yapılan çalışmalar sonucunda Bandabuliya, modern ihtiyaçlara cevap verecek şekilde yeniden tasarlandı.

Bugün Bandabuliya, 71 farklı dükkâna ev sahipliği yapmaktadır. İçinde manavlar, kasaplar, hediyelik eşya dükkanları, giyim mağazaları, kafeler ve yöresel ürünler satan dükkanlar bulunmaktadır.

Bandabuliya'nın yeniden canlandırılması, sadece fiziksel bir yenilenme değil, aynı zamanda kültürel bir hafızanın da korunması anlamına gelmektedir. Bu tarihi yapı, geçmişin mirasını geleceğe taşıyarak Lefkoşa'nın kalbinde yeniden bir yaşam alanı oluşturmıştır. Şimdilerde ise hem yerli halkın hem de turistlerin ilgi odağı haline gelen pazar, Lefkoşa'nın değişen yüzünü ve köklü mirasını bir arada sunmaktadır.

Fotoğraflar:

Kerim Belet & Lefkoşa Türk Belediyesi

Kıbrıs'ta Doğallığın ve Estetiğin Birleştiği Eşsiz El İşi Örneği

HASIR İSKEMLELER

Kıbrıs kültürünün özgün zanaatlarından biri de, geleneksel hasır sandalyeler, yani yerel adıyla iskemlelerdir. Bu sandalyeler yalnızca birer oturma aracı değil, ustalığın, doğallığın ve estetiğin birleştiği eşsiz birer el işçiliği örneğidir. Kıbrıs iskemlesi, öyle dayanıklıdır ki, bir tanesi nesiller boyu, hatta kırk-elli yıl boyunca kullanılabilir.

İskemlenin yapımında ana malzeme, göletlerde ve dere yataklarında yetişen sazdır. Ahşap kısımları ise dut, okşa (gürge), okaliptüs veya karaağaç gibi sağlam ağaçlardan elde edilir. Yapım süreci, büyük bir özen ve ustalık gerektirir. İlk olarak iskelet hazırlanır: İki ön ayak, oturan bir kişinin diz hizasında; iki arka ayak ise kürek kemikleri hizasında olacak şekilde kesilir. Bu dört ayak, özenle birbirine bağlanır.

Ön ayaklar arasında, üç santimetre genişliğinde yassı bir parça yerleştirilir. Bu, iskemlenin basma yeridir. Ardından, "parmak" adı verilen altı adet yuvarlak çubuk, özenle açılan yuvalara yerleştirilir. Ustaların deyimiyle, *"işin tılsımı tutkaldan değil, çatmanın hassaslığındadır."* Parmakların dördü oturma yerini oluştururken, diğer ikisi yanlarda yer alarak ayakları birbirine bağlar.

Arka ayaklar, yukarıya doğru "kanad" adı verilen üç yassı çubukla desteklenir. Oturulduğunda sırtın dayandığı bu parçalar, hem işlevsel hem de estetik bir denge sunar. Oturma yerinin oluşturulmasında ise sazdan yapılan ve "tono" adı verilen iplerle çapraz ilmikler atılır. Bu tonolar, doğal renklerinde bırakılabileceği gibi, boyanarak farklı desenler ve motifler de elde edilebilir. Bazen boyanmış buğday sapları kullanılarak geleneksel desenlerle kültürel bir anlatı da eklenir iskemleye.

İskemleler, sadece evlerde değil, kahvehanelerden sinemalara, köy odalarından işyerlerine kadar Kıbrıs'ın dört bir yanında hayatın her alanında yer bulurdu. Bugün bile bazı köy kahvelerinde, zamanın izlerini taşıyan bu sandalyelere

rastlamak mümkündür. Onlar, yalnızca oturlan bir eşya değil; bir dönemin, bir yaşam tarzının, el emeğinin ve sabrın tanıklarıdır.

Fotoğraflar: Yenidüzen Gazetesi & Haber Kıbrıs

Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

11-13 Gime Caddesi, PK118, Lefkoşa - KKTC

tel: 0392 22 83 134

tel: 0392 44 40 494

e-posta: evkaf@evkaf.net

Sosyal Medya Hesaplarımız

www.evka.org

Facebook: @evkaf

Instagram: @evkaofficial

Twitter: @evkaofficial

